gemeente Cuijk GEMEENTE Boxmeer Sint Anthonis

Collegevoorstel herindelingsontwerp gemeenten Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis

Op 7 oktober aanstaande staat gepland dat de afzonderlijke colleges van B&W van Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis een besluit nemen aangaande het herindelingsontwerp en bijbehorende documenten. Hieronder zijn de beslispunten geformuleerd die op dat moment voorliggen.

Het college van B&W besluit:

1. in te stemmen met het herindelingsontwerp en het bijbehorende bijlagenboek, het procesplan kernendemocratie en het plan van aanpak voor de implementatiefase én in die lijn het ontwerp-raadsvoorstel vast te stellen en ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad;

2. het herindelingsontwerp voor te leggen aan de ondernemingsraad van de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie CGM voor advies, conform artikel 25 van de Wet op de Ondernemingsraden, over hoofdstuk 5 ‘Bestuur, organisatie en personeel’, conform bijgevoegde adviesaanvraag.

Raadsvoorstel herindelingsontwerp gemeenten Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis

Onderwerp

Voorstel tot vaststelling van het herindelingsontwerp en het procesplan kernendemocratie voor de samenvoeging van de gemeenten Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis.

Samenvatting

Tijdens de raadsvergadering van 18 december 2018, voortgezet op 19 december 2018, heeft uw gemeenteraad besloten het herindelingsproces voor de samenvoeging van de gemeenten Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis in gang te zetten, evenals in de gemeenteraden van uw beide partnergemeenten in deze is gebeurd.

Daarbij hebben de drie gemeenteraden hun colleges van B&W de opdracht gegeven om een herindelingsontwerp uit te werken. Na uw raadsbesluit is de stuurgroep CBA namens de drie colleges aan de slag gegaan met het opstellen van het herindelingsontwerp en een procesplan kernendemocratie. Het herindelingsontwerp en procesplan kernendemocratie zijn nu gereed en wij bieden deze aan uw raad aan om vast te stellen.

Inleiding

Tijdens de raadsvergadering van 18 december 2018, voortgezet op 19 december 2018, heeft uw gemeenteraad besloten het herindelingsproces voor de samenvoeging van de gemeenten Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis in gang te zetten, net als de gemeenteraden van Sint Anthonis en Boxmeer. Daarbij hebben de drie raden hun colleges de opdracht gegeven om het herindelingsontwerp uit te werken, vergezeld van een procesplan kernendemocratie.

Vanaf uw raadsbesluit is de stuurgroep CBA namens de drie colleges aan de slag gegaan met het opstellen van het herindelingsontwerp en het procesplan kernendemocratie. Deze documenten zijn tot stand gekomen door inbreng en betrokkenheid van inwoners, ondernemers, instellingen, raadsleden, collegeleden en medewerkers.

Het herindelingsontwerp bevat – conform de Wet algemene regels herindeling en het beleidskader gemeentelijke herindeling 2018 – onder andere de grenzen van de nieuwe gemeente (Wet arhi, artikel 2) en de datum van herindeling. In het herindelingsadvies wordt de naam voor de nieuw te vormen gemeente opgenomen.

Het herindelingsontwerp vormt het einde van een eerste formele stap in het proces van samenvoeging van de gemeenten Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis. Wanneer de drie gemeenteraden instemmen met het herindelingsontwerp, geven zij daarmee aan samen één gemeente te willen vormen. De volgende formele stap betreft de inspraakperiode op het herindelingsontwerp, waarin zowel inwoners en belanghebbenden als omliggende gemeenten ruimte krijgen hun visie op deze voorgenomen herindeling te geven.

Na deze periode van zienswijzen geven de drie colleges hun reactie op de ontvangen zienswijzen en wordt het herindelingsadvies ter definitieve besluitvorming voorgelegd aan de colleges (februari 2020) en raden (maart 2020) van de gemeenten Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis.

Gevraagde beslissing

Besluit:

1. het herindelingsontwerp - en daartoe behorende bijlagenboek - voor de samenvoeging van de gemeenten Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis vast te stellen, waarvan de inzet is dat:
   i. de grenzen komen te liggen volgens de kaart zoals opgenomen in paragraaf 2.4 van het herindelingsontwerp;
   ii. de bestaande grenzen tussen de gemeenten Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis komen te vervallen;
   iii. de bestaande grenzen van de gemeente Cuijk met de gemeenten Grave, Heumen, Mook en Middelaar, Gennep en Mill en Sint Hubert ongewijzigd blijven;
   iv. de bestaande grenzen van de gemeente Boxmeer met de gemeenten Gennep, Bergen en Venray ongewijzigd blijven;
   v. de bestaande grenzen van de gemeente Sint Anthonis met de gemeenten Venray, Gemert-Bakel, Uden, Boekel en Mill en Sint Hubert ongewijzigd blijven.

2. de gemeenten Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis per 1 januari 2022 samen te voegen tot één nieuwe gemeente.

3. het herindelingsontwerp, en daartoe behorende bijlagenboek, met ingang van 29 oktober 2019 voor een periode van acht weken ter inzage te leggen.

4. in maart 2020 te besluiten over de reactienota van zienswijzen en het herindelingsadvies.

5. de gemeentenaam in het herindelingsadvies op te nemen, welke de meeste stemmen vanuit het naamgevingsproces voor de nieuwe gemeente heeft verkregen.

6. het procesplan kernendemocratie vast te stellen.

7. kennis te nemen van het plan van aanpak voor de implementatiefase.

8. voor de eerste voorbereidingen in de implementatiefase een budget van € 200.025,- ter beschikking te stellen, en dit te dekken uit de algemene reserves.

9. instemming te verlenen aan het college van B&W om – na vaststelling van het herindelingsadvies door de gemeenteraden van Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis – te besluiten over de mogelijke uittreding uit de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie CGM en hierover in overleg te treden met de colleges van de gemeenten Grave en Mill en Sint Hubert.

Beoogd effect

De volgende, belangrijke stap te zetten op weg naar een herindeling tussen de gemeenten Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis.

gemeente Cuijk GEMEENTE Boxmeer Sint Anthonis

Argumenten

1.1 *Vaststellen van het herindelingsontwerp door de raden is de eerste wettelijk verplichte stap op weg naar een bestuurlijke fusie.*
Conform artikel 5 van de Wet algemene regels herindeling dienen de raden van de betrokken gemeenten gezamenlijk een herindelingsontwerp vast te stellen en toe te zenden aan gedeputeerde staten.

De gemeenteraden van Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis hebben hun colleges bij de besluitvorming in december 2018 opdracht gegeven om een herindelingsontwerp op te stellen. Daarbij is benoemd (en weergegeven in een concept-'outline') dat in het herindelingsontwerp (onder andere) zal worden ingegaan op:

- Drie vereiste elementen bij een herindeling: de beoogde grenzen van de nieuwe gemeente, de beoogde fusiedatum en de naamgeving van de nieuwe gemeente;
- De criteria waaraan een herindelingsontwerp volgens het beleidskader gemeentelijke herindeling 2018 door (onder andere) de Minister en Tweede en Eerste Kamer wordt getoetst (draagvlak, regionale samenhang, bestuurskracht en interne samenhang en nabijheid van bestuur).
- Een aantal niet wettelijke vereisten, zoals de visie op de toekomst van de nieuwe gemeente en financiële gevolgen van de herindeling.

1.2 *Inwoners, ondernemers en organisaties zijn uitgenodigd om mee te denken.*
In alle 25 kernen zijn bijeenkomsten gehouden. Op deze bijeenkomsten is een vertegenwoordiging van de drie gemeenten in gesprek gegaan met de inwoners. Voor diverse doelgroepen (o.a. ondernemers, zorg- en onderwijsinstellingen) is een afzonderlijke doelgroepenbijeenkomst gehouden. In de bijlagen van het herindelingsontwerp zijn de verslagen van de bijeenkomsten opgenomen. Daaruit blijkt dat inwoners van alle kernen het behoud van de eigen identiteit van groot belang vinden.

1.3 *Met het uitwerken van het herindelingsontwerp is uitvoering gegeven aan de voorwaarde van de gemeenteraad van Sint Anthonis om de uitvoering van de projecten conform het Uitvoeringsprogramma te borgen.*
Het convenant Uitvoeringsprogramma Sint Anthonis is een integraal onderdeel van het herindelingsontwerp (zie bijlagenboek). In het convenant is afgesproken dat de middelen (financieel arrangement) van het Uitvoeringsprogramma ten goede komen aan projecten in Sint Anthonis en dat de uitvoering hiervan ongehinderd door kan gaan. In het convenant is opgenomen dat deze slechts geldig is indien de gemeenteraden van Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis positief besluiten op het herindelingsontwerp. De colleges van B&W van de drie gemeenten hebben ingestemd met het convenant. Door vaststelling van dit herindelingsontwerp bekrachtigt uw raad dit convenant.

2.1 *Dit is een logische stap in het tot nu toe gevolgde proces.*
Met het vaststellen van het herindelingsontwerp wordt gekoerst op een herindeling per 1-1-2022. De ervaringen van andere heringedeelde gemeenten en de wettelijke doorlooptijd leren dat een periode van 1 tot 1,5 jaar nodig is vanaf besluitvorming over het herindelingsadvies tot de herindelingsdatum. Wanneer deze periode langer wordt, blijven betrokkenen langer in een proces van verandering en de bijbehorende onzekerheden verkeren.

3.1 *Terinzagelegging herindelingsontwerp is wettelijke plicht.*
Op basis van de Wet algemene regels herindeling artikel 5 lid 2 dienen burgemeester en wethouders het herindelingsontwerp gedurende acht weken ter inzage te leggen. Een ieder kan in die periode zijn zienswijze kenbaar maken.

4.1 *Op het herindelingsontwerp kunnen zienswijzen worden ingediend.*
Alle reacties worden met de beantwoording gebundeld in de nota van zienswijzen. De zienswijzen worden meegenomen in het herindelingsadvies.

5.1 *In het herindelingsadvies dient een naam voor de nieuwe gemeente te worden opgenomen.*
Het beleidskader gemeentelijke herindeling 2018 bevat het uitgangspunt dat gemeenten in het herindelingsadvies een voorkeur dienen op te nemen voor de naam voor de nieuw te vormen gemeente. Indien de gemeentelijke besluitvorming over de naamgeving niet tijdig is afgerond, hanteert het kabinet het beleid dat in het wetsvoorstel de naam van de naar inwonertal grootste betrokken gemeente wordt opgenomen als naam van de nieuw te vormen gemeente. Gemeenteraden hebben op grond van artikel 158 Gemeentewet de bevoegdheid de gemeentenaam te wijzigen, waarbij geldt dat de ingangsdatum van de naamswijziging ten minste een jaar na de datum van het besluit ligt.

Uw raad heeft op 16 mei 2019 ingestemd met het zogenoemde naamgevingsproces. In dit proces zijn de inwoners van de drie gemeenten eerst gevraagd om suggesties aan te dragen, waarna een naamgevingscommissie een selectie van drie namen heeft gemaakt (Land van Cuijk, Maasheggen en Maasbroek). Tot 14 oktober a.s. kunnen alle inwoners van 16 jaar en ouder stemmen op de naam van hun voorkeur. De naam met de meeste stemmen wordt voorgedragen als nieuwe naam voor de gemeente en opgenomen in het herindelingsadvies.

6.1 *Met het opstellen van het procesplan kernendemocratie is uitwerking gegeven aan de motie van de raad van Boxmeer 'herindeling en kernendemocratie' en de afspraak hierover van de stuurgroep CBA.*
Op 13 december jl. heeft de raad van de gemeente Boxmeer de motie 'herindeling en kernendemocratie' aangenomen. Middels deze motie is het college van B&W van Boxmeer verzocht om een plan van aanpak voor kernendemocratie ter vaststelling aan de raden voor te leggen aan het einde van het eerste kwartaal 2019, als stap 2c in het herindelingsproces.

Gelet op deze motie heeft de stuurgroep CBA (conform is benoemd in de reactie op de motie, d.d. 29 januari 2019) voor 1 april 2019 een aanpak en planning uitgelijnd om inwoners, ondernemers en instellingen te betrekken in het formuleren van de visie op de nieuw te vormen gemeente. Daarbij is de verbinding tussen het gemeentebestuur van de nieuw te vormen gemeente en zijn kernen en wijken een essentieel onderdeel van de opgestelde visie, die een integraal onderdeel van het herindelingsontwerp vormt.

In het procesplan kernendemocratie is uitgewerkt hoe de in het herindelingsontwerp verwoorde visie op kern- en wijkgericht werken in de periode tot de herindelingsdatum (1 januari 2022) vorm en inhoud wordt gegeven.

7.1 *Voor het realiseren van de herindeling per 1 januari 2022 dienen diverse voorbereidingen getroffen te worden, waarvoor een implementatieplan (en bijbehorende projectorganisatie) is opgesteld.*
Na instemming van de drie raden over het herindelingsadvies dienen diverse activiteiten te worden opgestart om de herindeling per 1 januari 2022 te realiseren. Bijvoorbeeld het bouwen aan de ambtelijke organisatie en plaatsing van medewerkers, huisvesting, ICT-faciliteiten. De periode tussen de vaststelling van het herindelingsontwerp (28 oktober 2019) en het herindelingsadvies (maart 2020) wordt benut deze zogenoemde 'implementatiefase' voor te bereiden. In die fase worden onder andere de besturings- en organisatiefilosofie, visie op dienstverlening en organisatiestructuur uitgewerkt. Het implementatieplan bevat – op hoofdlijnen – de werkwijze voor de periode tot de herindelingsdatum, die in de komende tijd met de leden van de projectorganisatie verder wordt uitgewerkt.

8.1 Voor de uitvoering dienen middelen beschikbaar te worden gesteld.

Vanaf 28 oktober 2019 worden twee sporen bewandeld richting de vorming van één nieuwe gemeente per 1 januari 2022. Spoor 1 betreft de activiteiten die nodig zijn om van een herindelingsontwerp tot een herindelingsadvies (maart 2020) te komen. Spoor 2 betreft het uitvoering geven aan het plan van aanpak voor de implementatiefase.

Het Rijk stelt aan ons als herindelende gemeenten gezamenlijk eenmalig een bedrag van circa 12,6 miljoen euro ter beschikking, ter dekking van eventuele project-, frictie- en desintegratielasten. Een eerste raming laat zien (zie paragraaf 6.4 herindelingsontwerp) dat circa 5,5 miljoen euro wordt geraamd aan incidentele lasten, exclusief een aantal PM-posten, ter realisatie van de herindeling. Per saldo wordt aangenomen dat we uiteindelijk het gehele bedrag incidenteel nodig zullen hebben voor de vormgeving van onze nieuwe gemeente.

Voor nu vragen wij de drie raden gezamenlijk om een voorbereidingsbudget van 525.000 euro, als onderdeel van de nu geraamde 5,5 mln. euro. Uit dit voorbereidingskrediet kunnen eind 2019 en begin 2020 onder meer de volgende lasten worden gedekt: kosten inhuur van expertise en capaciteit voor opstellen reactienota zienswijzen, opstellen herindelingsadvies, begeleiden proces medezeggenschap (OR/GO) inclusief vorming sociaal plan, procesgang rondom de positionering van de ambtelijke organisatie, de uitwerking van de opdrachten aan en de opstart van de ambtelijke werkgroepen, het begeleiden van het politiek en bestuurlijk proces en de processtappen rondom kernendemocratie. Voorgesteld wordt het aandeel van onze gemeente in dit totale voorbereidingsbudget te dekken uit de algemene reserves.

9.1 Voor een besluit over mogelijke uittreding uit de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie CGM door het college van Cuijk is instemming van de gemeenteraad benodigd.

De CBA-gemeente is voornemens een eigenstandige ambtelijke organisatie op te bouwen (zie hoofdstuk 5 in het herindelingsontwerp). Dat vraagt om mogelijke uittreding van de gemeente Cuijk uit de GR Werkorganisatie CGM. Om daartoe te kunnen besluiten dient het college van B&W instemming van de gemeenteraad te verkrijgen en in overleg te treden met de partners van de gemeenschappelijke regeling (de colleges van Grave en Mill en Sint Hubert). Zie voor een nadere toelichting het memo over de uittredingsvoorwaarden CGM (PROOF adviseurs, d.d. 5 september 2019, par. 2.2) en de gemeenschappelijke regeling (artikel 21, lid 1 en 3). Het college van Cuijk zal een mogelijk besluit tot uittreding pas nemen ná vaststelling van het herindelingsadvies in maart 2020.

Aanpak / Uitvoering

Na (positieve) besluitvorming door de gemeenteraden wordt het besluit bekend gemaakt via de lokale krant en op www.officiëlebekendmakingen.nl. In de periode 29 oktober tot en met 24 december 2019 wordt het herindelingsontwerp ter inzage gelegd op de gemeentehuizen en digitaal beschikbaar gesteld. In die periode kan een ieder een zienswijze indienen (zie onder communicatie). Na afloop van de zienswijzeperiode wordt een nota van zienswijzen en het herindelingsadvies opgesteld. Gepland is dat deze aan de gemeenteraden worden voorgelegd in maart 2020.

Communicatie

Nadat uw raad besloten heeft over het voorliggende besluit wordt op dezelfde avond een persbericht geplaatst op de website en wordt de inhoud gecommuniceerd via sociale media. De officiële bekendmaking van het besluit vindt plaats direct na 28 oktober 2019 via de gemeentepagina in de lokale krant en op www.officiëlebekendmakingen.nl.

Het herindelingsontwerp wordt van 29 oktober tot en met 24 december 2019 ter inzage gelegd voor een ieder. In die periode wordt tevens met alle omliggende gemeenten en diverse strategische regiopartners een bestuurlijk gesprek gepland.

Na afloop van de zienswijzeperiode wordt een nota van zienswijzen en het herindelingsadvies voorbereid. Gepland is om in februari 2020 hierover in de colleges een besluit te nemen. Uw raad zal daarop volgend in maart 2020 een besluit nemen, waarna alle inwoners en regiopartners op gepaste wijze op de hoogte worden gebracht van dat besluit.

Financiën

In het kader van de voorbereidingen van de implementatiefase is een raming van de incidentele kosten gemaakt (zie hoofdstuk financiën in het herindelingsontwerp). Vanaf 2021 ontvangen de drie afzonderlijke gemeenten en de nieuwe gemeente een bijdrage van het Rijk ('tijdelijke maatstaf herindeling'). Dit is een vergoeding voor de extra incidentele kosten in het geval van een herindeling. De vergoeding bedraagt in totaal circa € 12,6 miljoen (zie hoofdstuk financiën in het herindelingsontwerp) en wordt naar verwachting volledig benut om de incidentele kosten ter voorbereiding van de herindeling te dekken.

Bij de vaststelling van het herindelingsadvies zal een budgetaanvraag en dekkingsvoorstel volgen voor de realisatie van de voorbereidingen tot aan de herindelingsdatum. Na ontvangst van de uitkering vanuit het Rijk kan dit bedrag in 2021 weer worden toegevoegd aan de reserves.

Bijlagen

1. Herindelingsontwerp + bijlagenboek
2. Procesplan kernendemocratie
3. Plan van aanpak implementatiefase
4. Adviesaanvraag ondernemingsraden

gemeente Cuijk GEMEENTE Boxmeer Sint Anthonis

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Cuijk;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 7 oktober 2019;

besluit:

1. het herindelingsontwerp - en daartoe behorende bijlagenboek - voor de samenvoeging van de gemeenten Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis vast te stellen, waarvan de inzet is dat:
   i. de grenzen komen te liggen volgens de kaart zoals opgenomen in paragraaf 2.4 van het herindelingsontwerp;
   ii. de bestaande grenzen tussen de gemeenten Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis komen te vervallen;
   iii. de bestaande grenzen van de gemeente Cuijk met de gemeenten Grave, Heumen, Mook en Middelaar, Gennep en Mill en Sint Hubert ongewijzigd blijven;
   iv. de bestaande grenzen van de gemeente Boxmeer met de gemeenten Gennep, Bergen en Venray ongewijzigd blijven;
   v. de bestaande grenzen van de gemeente Sint Anthonis met de gemeenten Venray, Gemert-Bakel, Uden, Boekel en Mill en Sint Hubert ongewijzigd blijven.

2. de gemeenten Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis per 1 januari 2022 samen te voegen tot één nieuwe gemeente.

3. het herindelingsontwerp, en daartoe behorende bijlagenboek, met ingang van 29 oktober 2019 voor een periode van acht weken ter inzage te leggen.

4. in maart 2020 te besluiten over de reactienota van zienswijzen en het herindelingsadvies.

5. de gemeentenaam in het herindelingsadvies op te nemen, welke de meeste stemmen vanuit het naamgevingsproces voor de nieuwe gemeente heeft verkregen.

6. het procesplan kernendemocratie vast te stellen.

7. kennis te nemen van het plan van aanpak voor de implementatiefase.

8. voor de eerste voorbereidingen in de implementatiefase een budget van € 200.025,- ter beschikking te stellen, en dit te dekken uit de algemene reserves.

9. instemming te verlenen aan het college van B&W om – na vaststelling van het herindelingsadvies door de gemeenteraden van Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis – te besluiten over de mogelijke uittreding uit de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie CGM en hierover in overleg te treden met de colleges van de gemeenten Grave en Mill en Sint Hubert.